

Autor: T.Ba./Hina

ZAGREB BOOK FESTIVAL

Od Napoleona do Trumpa: Finski novinar Ari Turunen predstavio povijest arogancije

Ari Turunen, finski novinar i publicist, boravio je u utorak u Zagrebu, gdje je kao gost književne manifestacije Zagreb Book Festival (ZBF) predstavio svoju popularnu kulturalnu povijest arogancije 'Zar ne znaš tko sam ja?', te u razgovoru s novinarom Petrom Štefanićem otkrio zašto smatra da je arogancija najnepotrebija ljudska osobina i na koji je način uzrokovala brojne povijesne preokrete s katastrofalnim posljedicama

O tome Turunen u knjizi piše na zanimljiv i zabavan način, a susret sa zagrebačkom čitateljskom publikom počeo je objašnjenjem svojeg viđenja fenomena arogancije kao sindroma oholosti koji slijedi istu logiku kao i rasizam: i jedna i druga ljudska osobina temelje se na duhovnoj tromosti i podcjenjivanju drugoga. 'Rasizam jest arogancija jer počinje time da mislimo da smo bolji od drugih', rekao je pisac na predstavljanju u Muzeju za umjetnost i obrt (MUO). 'Tom definicijom započinju svi ratovi; uvijek su naši susjedi ti koji su barbari, pogotovo naši istočni susjedi. To je razmišljanje glupo, ali je tradicionalno sveprisutno i tipično za sve narode; naš pogled na drugoga je takav da naprosto mislimo da su drugi lošiji od nas, iako to nije istina', pojasnio je.

Još jedna ključna karakteristika arogancije je ta da arogantni ljudi nisu u stanju slušati druge, i po tome se arogancija razlikuje od samouvjerenosti, koja je dobra osobina, smatra. 'Naravno, želite li biti uspješni, morate vjerovati u sebe i morate na neki način voljeti sebe. Ja ne vidim ništa dobroga u aroganciji, ali volim samouvjerene ljude. No, oni su, za razliku od arogantnih ljudi, spremni poslušati kritiku, dok arogantni ljudi kritiku doživljavaju isključivo kao uvredu. To vidite po tome kako na kritiku reagiraju primjerice turski predsjednik Recep Tayyip Erdogan ili američki predsjednik Donald Trump, koji kritiku doživljavaju kao napad', napomenuo je.

Ari Turunen (1966.) novinar je, kolumnist i pisac, autor šest popularnih knjiga u kojima se bavi raznim stereotipovima – ponašanjem, praznovjerkom, lažima, otporom i opijatima - punih živopisnih anegdota o obrascima ljudskog ponašanja. Dvadeset godina radio je kao znanstveni urednik i u radijskim emisijama održao brojna predavanja o povijesti kulture i svjetonazora. Trenutno je zadužen za komunikaciju unutar velikog EU znanstvenog projekta.

Njegova knjiga 'Zar ne znaš tko sam ja? Povijest arogancije' (2010.), na hrvatskom objavljena u izdanju nakladnika Tim press i prijevodu Borisa Vidovića, najavljena je kao zanimljivo, aktualno, informativno i zabavno štivo o izvorima arogancije koje otvara nove perspektive spram odnosa između uzroka i posljedica u svjetskoj povijesti.

Rješenje: Obrazovati se, učiti, čitati

Od svih načina ponašanja, arogancija je najmanje potrebna, upozorava Turunen, a povijest je pokazala da nikada nije izrodila ništa drugo osim ratova, katastrofi, mržnji i neuspjeha. Podcjenjivanjem, kulturnom prepotentnošću i samodostatnošću ta je ljudska osobina izazvala velike

preokrete, tvrdi taj znanstveni novinar, što u knjizi dokazuje iznoseći brojne anegdote kojima otkriva primjerice kako je Napoleon izgubio Francusku, Trocki Sovjetski Savez a Čang Kaj Šek Kinu, ili zašto je Aleksandar Veliki htio da mu se svi klanjaju, objašnjavajući također kako je razmetljivost stvorila parlament i kako je propalo Rimsko carstvo.

'Rimsko carstvo urušilo se samo zbog sebe; Rimljani su sami sebe uništili golemom birokracijom i velikim brojem političkih imenovanja pa više nije bilo nikoga tko bi se bavio poljoprivredom. Uništili su se misleći kako će uvijek cvasti, a nisu se dovoljno brinuli o svojim granicama. Iz tog se razloga urušavaju velika carstva', rekao je Turunen. Isti se princip može također primijeniti na velike organizacije kao što je recimo finska Nokia, dodao je autor, napomenuvši kako su sve anegdote koje spominje u knjizi istinite.

Turunen piše i o tome zašto si uspješniji ljudi dopuštaju stvari koje ne dopuštaju drugima, upozoravajući da je umišljenost osobina koja s vremena na vrijeme zahvati svakoga, te da se zdravo samopouzdanje lako može pretvoriti u bolesnu aroganciju.

'Arogancija proizlazi iz neznanja, ona se temelji na lijenosti duha – a svima se nama može dogoditi da donosimo sud o ljudima temeljem njihove boje kože, spola ili rase', rekao je pisac. Arogancija ne vodi ničemu dobrome, dodao je, nitko ne želi biti prijatelj nekome tko je arogantan. Stoga svoju knjigu završava nudeći rješenje: 'Potrebno je čitati što više knjiga i obrazovati se, obrazovati, obrazovati (...) i treba putovati, susretati druge ljude, dopustiti sebi utjecaj nekih novih ideja. Važno je slušati i važno je učiti od drugih', poručio je pisac na kraju.

Na hrvatskom je upravo objavljena Turunenova knjiga 'Ljubim ruke, milostiva – Kratka povijest lijepog ponašanja', napisana u koautorstvu s novinarom i urednikom Markusom Partanenom, u kojoj se bave pitanjem – što je zapravo lijepo ponašanje, pitajući se je li ono zapravo svojevrсни duhovni kavez koji služi kako bi ljudima inherentno životinjsko ponašanje bilo prilagođeno životu unutar društva. Knjigu je također objavio nakladnik TIM press, a prijevod potpisuje Kristina Špehar-Vuković.

Turunen je jedan od ukupno 80 gostiju četvrtog izdanja ZBF-a koje se od 21. do 27. svibnja održava u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt (MUO) s fokusom na temu 'Selfie kultura – mit i stvarnost'.